

FIȘA DISCIPLINEI
Limba latină (morfologia istorică 2)
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și literaturi clasice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Limba latină (morfologie istorică 2)				Codul disciplinei		LLL2121				
2.2. Titularul activităților de curs				Lect.dr. Iulian Mihai DAMIAN								
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				Lect. Poz. vacantă (seminar) Lect. dr. Carmen FENECHIU(curs practic)								
2.4. Anul de studiu		I	2.5. Semestrul		2	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		Conținut	DS
											Obligatorietate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	7	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar / curs practic	4 (1 + 3)
3.4. Total ore din planul de învățământ	98	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar / curs practic	56
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					4
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				56	
3.8. Total ore pe semestru				154	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Promovarea examenului de Limba latină 1 este condiționată de promovarea verificărilor pe parcursul seminar și curs practic din semestrul respectiv
4.2. de competențe	Noțiuni elementare de fonetica și scriere latină: pronunția, cantitatea vocalelor, accentul. Numele și pronumele latin: declinările

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți de specialitate
--------------------------------	--

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți de specialitate
---	--

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate. C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și interpretarea de texte latine. C3 Descrierea sistemului gramatical al limbii latine și utilizarea acestuia în traducerea de texte. C4 Descrierea sistemului gramatical al limbii B (greacă veche) și utilizarea acestuia în traducerea de texte.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT1 Utilizarea componentelor din domeniul limbii și literaturii în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cursul este destinat studenților începători de la secția de Filologie Clasică și urmărește prezentarea din perspectivă diacronică a sistemului verbal latin. Temele principale sunt: Verbe active, pasive și deponente - Categoriile gramaticale: diateza, modul, timpul, numărul. - Formele nominale ale verbului: infinitivul, participiul, gerunziul, gerundivul, supinul. Cursul practic își propune să pună la dispoziția studenților metode de lucru care vor permite traducerea textelor din autori latini. Prin reactualizarea noțiunilor de gramatică (morfologie și sintaxă) și însușirea tehnicilor de traducere (la nivel inter-propozițional - identificarea propozițiilor; la nivel intra-propozițional - identificarea binomelor), obiectivul este înțelegerea textelor autorilor clasici latini
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Descrierea sistemului verbal al limbii latine și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Categoriile gramaticale ale verbului, noțiuni generale. Structura formei verbale.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Obligațiile studenților: să aplice cunoștințele de morfologie dobândite în studierea limbii latine sau a unei limbi romanice cunoscute; de asemenea, să folosească cunoștințele lor de lingvistică generală.
2. Tema <i>infectum</i> vs. tema <i>perfectum</i> .	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori	Idem pct 1

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

	antici (curs și seminar).	
3. Tema <i>infectum</i> . Cele 4 conjugări.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
4. Tema <i>infectum</i> . Desinențe personale active, desinențe personale pasive.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
5. Indicativul prezent. Indicativul imperfect.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
6. Indicativul viitor.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
7. Conjunctivul prezent Conjunctivul imperfect.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
8. Imperativul.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
9. Tema <i>perfectum</i> . Desinențe. Paradigma verbului <i>esse</i> .	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
10. Indicativul perfect. Indicativul mai mult ca perfect.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
11. Indicativul viitor. Conjunctivul perfect. Conjunctivul mai mult ca perfect.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
12. Formele nominale ale verbului.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
13. Verbe deponente.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
14. Verbe neregulate.	prelegerea (curs), dialogul (curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	Idem pct 1
1. Categoriile gramaticale ale verbului, noțiuni generale.	prelegerea (curs), dialogul	Idem pct 1

Structura formei verbale.	(curs și seminar), prezentarea unor fragmente din autori antici (curs și seminar).	
<p>Bibliografie de bază:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alfred Ernout, <i>Morphologie historique du latin</i>. Paris, Klincksieck, 1953 Gabriela Cretia, <i>Morfologia istorică a verbului latin</i>, Ed. Universității, București 1999 <p>Aprofundare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Moreno Morani, <i>Introduzione alla linguistica latina</i>, Lincom, München 2000. Michael Weiss, <i>Outline of the Historical and Comparative Grammar of Latin</i>, Ann Arbor, New York, 2009 James Clackson – Geoffrey Horrocks, <i>The Blackwell History of the Latin Language</i>, Malden – Oxford – Victoria: Blackwell Publishing, 2007. P. Baldi, <i>The Foundations of Latin</i>, Mouton de Gruyter, Berlin-N.Y. 1999. Wolfgang David Cirilo de Melo, <i>The Early Latin Verb System. Archaic Forms in Plautus, Terence and Beyond</i>, Oxford Univ. Press, 2007. 		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Categoriile gramaticale ale verbului, noțiuni generale. Structura formei verbale.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
2. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Tema <i>inflectum</i> vs. <i>tema perfectum</i> .	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
3. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Tema <i>inflectum</i> . Cele 4 conjugări.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
4. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Tema <i>inflectum</i> . Desinențe personale active, desinențe personale pasive.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
5. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Indicativul prezent. Indicativul imperfect.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
6. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Indicativul viitor.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
7. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Conjunctivul prezent Conjunctivul imperfect.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
8. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Imperativul.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
9. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Tema <i>perfectum</i> . Desinențe. Paradigma verbului <i>esse</i> .	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
10. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Indicativul perfect. Indicativul mai mult ca perfect.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
11. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Indicativul viitor. Conjunctivul perfect. Conjunctivul mai mult ca perfect.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
12. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin: Formele	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	

nominale ale verbului.		
13. recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie istorică a verbului latin:	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
14. Verbe deponente.		
15. Aplicații: Verbe neregulate.	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Antologie de texte latine</i>, îngr. I. și M. Ciucă, N. Trandafirescu, București, 2002. • Alfred Ernout, <i>Recueil de textes Latines archaïques</i>, Paris, Klincksieck, 1973. • Vittorio Pisani, <i>Testi latini arcaici e volgari: con commento glottologico</i>, Rosenberg and Sellier, ed. III, Torino 1975. • H. H. ØRBERG, <i>Lingua latina per se illustrata. Pars I: Familia Romana</i>, ed. VivariumNovum, Roma, 2010. • H. H. ØRBERG, L. MIRAGLIA, T.F. BORRI, <i>Lingua latina per se illustrata. Latine disco</i>, ed. VivariumNovum, Roma, 2010 		
8.3.Curs practic	Metode de predare	Observații
Curs practic – săpt.1 - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (1): verbetranzitiveșiintransitive. Categoriilegramaticalealeverbului: diateza, modul, timpul, persoana, numărul. Modurile personale șinepersonale. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 1, liber I, <i>De bello Gallico</i> - informații despre viața și activitatea politică a lui Caesar • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i> , liber I, cap. 1	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
Curspractic – săpt.2 - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (2): structuramorfologică a verbului (temeleverbului, sufixeșidesinențe). Conjugările. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 2, liber I , <i>De bello Gallico</i> - informații despre activitatealiterară a lui Caesar • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i> , liber I, cap. 2	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
Curspractic – săpt.3 - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (3): conjugareaverbelorauxiliare. compușiiverbului esse. Diatezaactivășipasivă. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 3, liber I , <i>De bello Gallico</i> - noțiuni de stilistică • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i> , liber I, cap. 3	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
Curspractic – săpt.4 - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (4): conjugarea I. Particularitățileconjugării I. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 4, liber I , <i>De bello Gallico</i> - discuții pe margineatextului, istorie vs. literatură • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i> , liber I, cap. 5	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	

<p>Curspractic – săpt.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (5): conjugarea a II-a. Particularitățile conjugării a II-a.. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 5, liber I, <i>De bello Gallico</i> - stilul lui Caesar • Bibliografie: Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 6 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Curs practică – săpt.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (6): conjugarea a III. Particularități ale conjugării a III-a.. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 6, liber I, <i>De bello Gallico</i> • Bibliografie: Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 7 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Curs practică – săpt.7</p> <ul style="list-style-type: none"> • - verificare pe parcurs constând dintr-un test de morfologie, analiza la nivel intrapropozițional a unui text cunoscut și traducerea unui text necunoscut 		
<p>Curspractic – săpt.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (7): conjugarea a IV-a. Particularitățile conjugării a IV-a. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 8, liber I, <i>De bello Gallico</i> - noțiuni de sintaxă: construcțiile participiale latine • Bibliografie: Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 8 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Curspractic – săpt.9</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (8): conjugarea verbelor deponente. Conjugarea verbelor semideponente. Particularitățile conjugării verbelor deponente. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 9, liber I, <i>De bello Gallico</i> - discuții pe marginea informațiilor oferite de text • Bibliografie: Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 9 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Curspractic – săpt.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Verbul (9): conjugarea perifrastică activă, conjugarea perifrastică pasivă. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 10, liber I, <i>De bello Gallico</i> - probleme de lexic • Bibliografie: Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 10 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Curspractic – săpt.11</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	

<p>morfologie: Verbul (10): verbeleneregulate, verbeledefective, verbele impersonale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 11, liber I, <i>De bello Gallico</i> - retroversiune • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 11 		
<p>Curspractic – săptăm.12</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Adverbul: Clasificare. Adverbe provenite dinadjectiveși alte părți de vorbire. Comparațiaadverbelor. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 12, liber I, <i>De bello Gallico</i> - discuții pe margineatextului • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 12 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Curspractic – săptăm.13</p> <ul style="list-style-type: none"> - recapitularea și aprofundarea noțiunilor de morfologie: Prepoziția. Prepoziții cu acuzativ, prepoziții cu ablativ. Prepoziții cu acuzativșiablativ. - analiza morfo-sintactică și traducerea cap. 13, liber I, <i>De bello Gallico</i> - discuții pe margineatextelortraduseșianalizate, stilul lui Caesar, importanța lui încadrulliteraturii latine • Bibliografie: CaiusIulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 13 	discuții, exerciții, analize de text, interpretare	
<p>Bibliografie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Caius Iulius Caesar, <i>De bello Gallico</i>, liber I, cap. 1-29 2. Bujor I. I. și Chiriac Fr., <i>Gramatica limbii latine</i>, București, 1971 3. Barbu N. I. și Vasilescu Toma, <i>Gramatica limbii latine</i>, București, 1961 4. Pârlog Maria, <i>Gramatica limbii latine</i>, București, 1966 5. Matei V., <i>Gramatica limbii latine</i>, București, 1994 6. J. Gason, A. Lambert, <i>Invitation au Latin</i>, Paris, 1991 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- În conformitate cu standardele ARACIS, Departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, pentru adaptarea și ameliorarea programei de studiu, și în special cu Centrul de Studii Antice și Tardo-Antice, ORMA. Revistă de Studii Etnologice și Religioase.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor de fonetică și morfologie studiate, precum și a noțiunilor generale de istoria limbii latine 	examen scris, 2 ore	50%

	<ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea limbajului de specialitate, abilitatea de explicare și de interpretare, rezolvarea completă și corectă a cerințelor • Cunoașterea și utilizarea corectă a metodelor de lucru predate, identificarea cu acuratețe a problemelor predate și rezolvarea exercițiilor propuse 		
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de aplicare practică a cunoștințelor teoretice dobândite • Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, interesul pentru studiul individual 	verificare pe parcurs	25%
10.5 Curs practic	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de aplicare practică a cunoștințelor teoretice dobândite • Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, interesul pentru studiul individual 	verificare pe parcurs	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • studenta /-ul cunoaște elementelor fundamentale de teorie și le aplică corect la nivel practic; • studenta /-ul a efectuat temele propuse; • studenta /-ul are o viziune de ansamblu asupra textelor propuse înspre traducere, identificând elementele morfo-sintactice de bază. 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
	Eticheta „Educație de calitate”

Data completării:
15.02.2025

Numele și semnătura titularului de curs

Lect. Dr. Iulian Damian

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Lect. Dr. Carmen Fenechiu

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data avizării în Departament:
16.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Lect. Dr. Bogdan Neagotă

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului